

Kammer. Endelig kan vi paapege de allersidste Aars Reformer, som har gjort Kvinden valgbar til Skoleraad og Fattigvæsenets Bestyrelse; og dette maa være tilstrækkeligt til at overbevise os om, hvor jævnt og følgerigtigt Lovgivningen er skredet frem til stedse større Retfærdighed mod Kvinden og stedse fuldstændigere Ligestillethed for begge Køn.

Det skal ogsaa være tilstrækkeligt til at lade os bevare i taknemlig Erindring saavel de Regenter, under hvem Arbejdet er foregaaet, som de Mænd, der har været dets fornemste Ledere. At nævne endog blot Flertallet, vilde være umuligt. Som Støtte for Hukommelsen optegner vi blot de ledende offentlige Personer, mellem hvilke Kvindesagens øvrige Venner ligesom danner Bindeleddene. Saaledes gaar vi fra *Richert* til *Louis de Geer*, fra *L. J. Hierta* og *Svensén* til *Magnus Huss*, fra *A. O. Wallenberg* og *Oscar Stackelberg* til *Gunnar Wennerberg* m. fl. Dette hvad Kvindesagens mandlige Forkæmpere angaar.

*

*

*

Og saa et Blik paa det Arbejde, hvormed Kvinderne selv har forberedt deres Frigørelse.

Spor af Klager over de Fordomme, som hindrede enhver af Kvindens Bestræbelser for i Kundskab og Dannelse at kunne nærme sig Manden, finder vi allerede hos vore første kvindelige Skribenter i det attende Aarhundrede men de forstummede siden under Indtrykket af Fru Lenngrens kvikke Satire. Den landflygtige Torilds lidenskabelige Opraab om Kvindekønnets Højhed skar som et enligt Stridsraab gennem Stilheden, men fremkaldte intet Gensvar. Først omkring 1830 listede dette og andre dermed beslægtede Spørgsmaal sig frem i de „*Tekninger ur Hvardagslivet*“, som snart bar *Fredrika Bremers* og hendes Fødelands Navn over hele den dannede Verden.

Ingen har dybere end *Fredrika Bremer* erkendt de gode og smukke Sider ved det svenske Hverdagsliv med alle dets Afvexlinger af Fred og Strid, Skæmt og Alvor, spillende paa Kærlighedens urokkelige Grund; men ingen har heller bitrere end hun følt, hvorledes Livet, naar det udestænges fra heldbringende Vexelvirkning med andre Livsomraader og stilles under Despotismens Enevælde, udarter og bliver et Fængsel, hvor Aanden udsulter og Hjærtet fortørres eller forvildes. Hun var saaledes vel rustet til sin Opgave. Breve